

Автор малюнків Михайло Белень

Галина Михайлівна Сагач, доктор педагогічних наук, доктор теології, професор, дійсний член Академії наук Вищої освіти України, дійсний член 4-х Міжнародних академій, проректор Всеукраїнського народного університету українознавства імені Г.С. Сковороди, лауреат Міжнародної премії імені Григорія Сковороди

Михайло Белень
(Ужгород, Україна)

ЗАКОРІНЕНИЙ В ІСТОРІЮ НАРОДУ СРІБНОЇ ЗЕМЛІ

Михайло Белень належить до тієї унікальної когорти митців, які осмислюють і відтворюють життя у багатьох вимірах й аспектах. Колись, ще в молоді роки, я познайомився з ним як із талановитим скульптором, художником – графіком, живописцем. До нього приходив зі своїми роботами тоді ще зовсім юний Дмитро Кремінь. І яке було приємне здивування, що нас об’єднує і літературне слово! У майстерні Михайла коло мольберта чи біля станка скульптора я завжди бачив записник, у якому він занотовував думки-роздуми, поетичні рядки, що зринали експромтом в процесі праці художника, скульптора. Мабуть, у цьому він брав приклад із молодого Шевченка. Адже саме в такому синтезі народжувався «Кобзар»...

Приємно, що для Михайла Беленя орієнтирами в житті і творчості завжди були особистості, які просто вражали своєю працелюбністю, жагою пізнання глибин людського життя і людської душі. Саме такі пориви спонукали його в далекі 70-ті роки взятися за створення унікальної галереї скульптурних портретів видатних закарпатців – Героїв праці. Як би ми до них тепер не ставились, але це були люди – справжні трударі-патріоти свого краю, які своїми мозолями примножували і добробут, і славу Срібної Землі.

Своєю ж славою і возвеличенням турбувалися менше за все. Таких би нам героїв тепер, зі слів Михайла, про кожного із них можна написати повість з історії краю. Такот, Михайло Белень об’їздив усю область, зустрівся з такими людьми і на полонинах, у далеких лісосіках, Притисянських і Боржавських полях. У його нотесах надзвичайно цінні записи розмов із ними, їхні судження, які не збігалися із тогочасною державною політикою. Вони народилися і пережили три влади на Закарпатті і не зреклися рідної

землі. Можемо сказати, що наставниками у житті і творчості знаного, шанованого нині лауреата багатьох всеукраїнських і міжнародних відзнак були академіки, професори найпрестижніших мистецьких вишів, високодостойні майстри пензля, але були й прості трудівники, носії народної глибинної мудрості. Можливо, тому вся творчість Михайла Беленя надійно закорінена в історію рідного народу, рідної землі. Він прагне віддячити нашому багатостраждальному люду за силу духу, невмирущі таланти, за все те, що наші пращури зробили в ім'я теперішнього і майбутнього покоління. Чи не у кожному районі Закарпаття, у багатьох містах і селах є його пам'ятники, меморіальні дошки. Та й в обласному центрі приходимо до монумента класику європейської педагогічної науки каноніку О. Духновичу, який створив Михайло Белень. А щодо майстерності медальєра, то тут справді йому немає рівних. Практично у більшості музеїв України і за кордоном вони стали цінними експонатами. Робота воістину титанічна. Але діяльність митця на цьому не обмежується. З року в рік зростає його літературний доробок – кількісно і якісно. Надзвичайно багато можна почерпнути з його філософських афоризмів, поетичних мініатюр, віршів. Окремі з них зібрані у книжках «Скарби предків», «Смерековий хрест». Але тільки окремі, бо видавати у наш час хоча б більшу частину написаного ним неможливо через фінансову скруту. Що ж і це потрібно пережити. Михайло Белень не зациклюється, як він каже, на таких деталях. Просто продовжує працювати з такою ж наполегливістю і натхненням, як у роки молодості. До них додалися життєвий досвід митця-професіонала, творча мудрість.

Приємно, що в запропонованій добірці читачі матимуть змогу глибше пізнати ще одну з граней таланту скульптора, художника, педагога Михайла Беленя. Цього разу із його літературним доробком. Віриться, що ця зустріч буде приємною, пізнавальною, спонукатиме до роздумів над багатогранністю цього світу і, звичайно, до дій, які сприятимуть, щоб цей світ, наше життя були благороднішими, кращими, людяними...

*Василь ГУСТІ, голова
Закарпатської обласної
організації Національної
спілки письменників України,
заслужений працівник
культури України*

УДК 37.015.31:39

*Ольга Козирод
(Полтава, Україна)*

ВПЛИВ ЕТНОДИЗАЙНУ НА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ВИХОВАНЦІВ ГУРТКА ПОЧАТКОВОГО ТЕХНІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

У статті розкривається та обґрунтовується роль етнодизайну у формуванні творчих здібностей вихованців сучасного закладу позашкільної освіти. Особлива увага приділяється емоційно-розвиваючому та виховному впливу етнодизайну на формування особистості учня. На основі аналізу науково-методичних публікацій та передового педагогічного досвіду аргументовано необхідність використання етнодизайну в процесі позашкільної гурткової діяльності учнів молодшого шкільного віку та підлітків. Розглянуто принципи використання етнічного підходу до освітнього процесу як основи для формування і розвитку творчих здібностей вихованців гуртка початкового технічного моделювання. Обумовлено необхідність звернення до аспектів етнодизайну в процесі фахової підготовки майбутніх педагогів позашкільних навчальних закладів.

Ключові слова: *творчі здібності, творча діяльність, гурток початкового технічного моделювання, етнодизайн у гуртковій роботі, позашкільля.*